

EDITORIAL

Waray na iba pa nga dalan kundi armado nga pag-ato

Ginkukundenar han mga rebolusyunaryo nga pwersa ha Eastern Visayas an waray wantas nga panmomba ngan brutal nga terorismo han estado nga ginhimo han 8th Infantry Division ha Brgy. Osmeña, Dolores, Eastern Samar hadton Agosto 16. Usa ini nga krimen ha gerra kontra ha mga apiki nga sibilyan nga komunidad. Dako nga insulto ha nagkukuri nga katawhan ini nga magastos nga panmilitar nga operasyon ha butnga han natikagrabe nga krisis ha kalibsugan, ekonomiya ngan kakablasan. Indikasyon ini han natikagrabe ngan madugo nga todo-gerra han pasista nga rehimen Duterte kontra ha rebolusyunaryo nga kagiusan.

Nangungurog ha kangalas an pasista nga kaaway nga ha sakob hin 13 kaoras, gumamit ini hin tulo nga helikopter, *fighter jet*, *drone*, mga bomba ngan mga tropa han 52nd IB ngan 78th IB agud atakihon an usa nga platun han mga Pula nga mangaraway ha lugar. Sering pa han kaaway, kinahanglan nira gamiton an ngatanan nira nga rekurso agud makahibang ha BHB. Baga nira ginamin nga kun diri tungod ha ira marahalon nga armas, bilyun-bilyon kapiso nga badyet ngan pasista nga terorismo, diri hira makakagdurot hin dako nga kahibangan ha BHB.

Panhadlok han kaaway, “Sumurender na kamo agud diri mahinugad

ha iyo mga kaupod.” Para ha ira, mayda “kamurayawan” ngan “mamingaw nga kinabuhi” an mga “nasurender” bisan kun nagpapabilin an grabe nga kakurian, kagutom, madarahug nga panmuypoy ngan pagpamingaw ha makatadungan nga pakigbisog han katawhan. Kundi maram an katawhan nga samtang nagpapabilin an presente nga sistema, waray pulos an pagsurender ngan waray tinuod nga kamurayawan nga malalauman. Nagpapabilin an mga rason agud mag-armas ngan mag-rebolusyon.

Sering pa han kaaway, napamatud-an nira nga hira an “mas maku-sog” nga hukbo. An ginpagrabe nga

“Waray na iba...,” sundan ha paypay 2

Mga 'smart bomb' han AFP, 'overkill'

“OVERKILL,” O LAHUS-LAHUSAN ha kinahanglan nga armas ha gerra an mga “smart bomb” nga gin-gamit han Armed Forces of the Philippines ha panmomba hini ha Brgy. Osmeña, Dolores, Eastern Samar, sigon ha National Democratic Front-Eastern Visayas (NDF-EV).

Sigon naman kan Marco Valbuena, tagapagyakan han Partido Komunista ng Pilipinas (PKP), diri nakakaglain han armado ha mga diri armado nga pangontra ini nga mga “smart bomb.” Ginsusuplay ini han US ha Pilipinas ngan ha iba nga nasud sugad han Afghanistan, Pakistan, Yemen, Syria ngan Palestine kun diin nagdurot na ini hin pagkamatay hin damo nga sibilyan. Ginbubutang liwat hini ha kadelikaduhan an mga hirani nga komunidad ngan nagdudurot hin ngirhat ngan *trauma* ha mga tawo.

Ha Comprehensive Agreement on the Respect for Human Rights and International Humanitarian Law (CARHRIHL) nga ginpirmahan han gubyrno han Pilipinas ngan han National Democratic Front of the Philippines, gindidid-an an pagtarget ha mga sibilyan, mga *hors de combat* (waray kapas umato) tungod ha sakit o samad, mga priso han gerra, ngan mga armado nga pwersa nga nagsurender na.

Sukwahi ha pahayag han kumander han 8th Infantry Division nga hi Maj. Gen. Pio Diñoso III, an mga “smart bomb,” panmomba, panganyon, ngan pangistraping han AFP diri akos paglainon an mga gindidid-an han CARHRIHL nga targeton ha mga lehitimo nga target. Hiluagan liwat nga kahibangan an gindudurot hini nga mga armas.

PKP: Ungbawan an tikagrabe nga krisis han rehimen

Nanawagan an Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) ha katawhan nga ungbawan an mga pasista nga atake han rehimen Duterte ha atubangan han matikagrabe nga krisis ha kalibsugan, ekonomiya ngan pulitika ha nasud ha sunod nga mga bulan.

Gin-aantum an grabe nga krisis ha kalibsugan durot han kapasibay-an han rehimen ha pag-atubang ha Covid-19 nga pandemya. Labina ha paglutaw han mga bag-o nga baryant han bayrus kadungan han himubo nga kapasidad ha *testing*, diri na maaakos han mga ospital ngan pasilidad han nasud an natikahitaas nga kaso hin Covid.

Hirayo gihap kaupay an pagrekober han ekonomiya tungod han militarista ngan paura-utro nga *lockdown* ni Duterte. Sigurado an hiluagan nga pananggal ha trabaho ngan pagkabangkrap han mga negosyo, tikagrabe nga paniniyupi ha mga trabahador, kagutom ngan malnutrisyon, krisis ha edukasyon ngan iba pa nga sosyo-ekonomiko nga problema han masa.

Gin-aantum gihap nga ha masunod nga mga bulan, malutaw an dugang nga kabangis han rehimen Duterte agud monopolisahon an pampulitika nga poder. Ha nasasalin niya nga mga

bulan, mahitaas an kaso hin pangabuso ngan pan-nguwat agud paralisahon an katawhan ha kahadlok ngan puypuyon an ngatanan nga porma hin pag-ato.

Sanglit nanawagan an PKP nga gumios ngan ipakita an kangalas han katawhan agud ungbawan an klima han kahadlok nga dara han terorismo ni Duterte. “Diri poyde nga magmiringaw la ngan burublag nga gumios. Diri poyde nga permi nala maglaum ha maupay nga kaburut-on han iba agud malapayan an ura-ura nga kagutom.

“Diri na angay antuson han katawhan nga permi nala hira nakapriso ha ira mga balay samtang waray ginhihimo an gubyrno agud pakusgon an iya kapasidad pag-atubang ha pandemya; samtang an mga upisyal gin-aabuso an ira poder, ginpupulitika an ayuda ngan distribusyon han bakuna, ginbubursa an pondo han katawhan, nagmamalgastar para ha mga waray pulos nga gerra, o ginbabayad ha

natikahitaas nga utang han gubyrno nga diri man ngani natatagamtaman han katawhan.

“Kinahanglan na gumawas ha kalsadahan ngan bug-os kusog nga gamiton an ngatanan nga pamaagi agud lapayan an mga restriksyon han militarista nga *lockdown*,” sering han PKP.

“Abuton an hiluag nga masa, isahon an ira kapukawan pinaagi han dirudilain nga pamaagi ha propaganda ngan edukasyon, pahiluagon an ira organisasyon, tukuron an pinakadamo nga ihap hin mga asosasyon, ngan buguson an militansya agud mapakita an kangalas, umato para ha ira pankadagmitan nga demokratiko nga ungara, protehiran an ira katungod ngan pagbaydon hi Duterte ha iya kapalpakan ngan kapasibay-an.”

Nanawagan an PKP nga itransporta an natikagrabe nga desperasyon han katawhan para ha pagkaon, ayuda ngan bakuna ngadto ha kusog hin pag-ato samtang gin-iisa an ira nasyunal demokratiko nga kapukawan. “Iginhi-kaw na an ngatanan ha katawhan Pilipino. Waray na mawawara ha ira.” ■

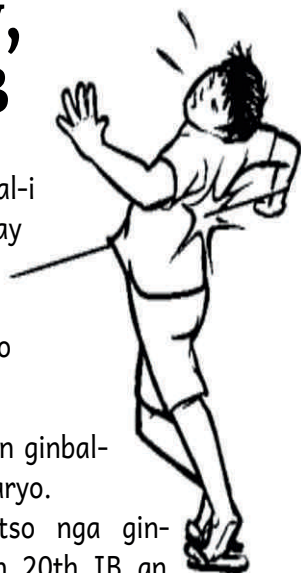
Kapitan han barangay, ginbulsan han 20th IB

Madarahug nga ginpatay han mga waray makilali nga tawo hi Nilo Ogacho, kapitan han barangay han Victory, Las Navas, Northern Samar hadton Agosto 19. Ha report han iya anak, ginpusil hi Ogacho ngan dayon nga umeskapo an mga naghimo hini nga krimen.

Gintudlok han National Democratic Front-Eastern Visayas an *death squad* han 20th Infantry Battalion komo responsable ha pagpatay ha kapitan han barangay. Ginhihimo nira ini agud makabulos ha pagpatay han Bagong Hukbong Bayan (BHB) ha usa nga tropa hini hadton nakadeploy ha Brgy. Victory. Ginsirutan han BHB an nasering nga sundalo kahuman hini kastiguhon an usa nga kagawad han barangay ha Macarthur, kundi waray papagbatuna han mga mayor hini ha

20th IB ngan ginbalhin la han baryo.

Dirudiretso nga gin-haharas han 20th IB an mga upisyal han barangay ha Las Navas. “Ginpapabaton an mga sibilyan nga upisyal han militar kun nagkamayda hira hin armado nga engkwentro kontra ha BHB. Gintatarhug hira gamit an Anti-Terror Law ngan ginpupwersa nga umupod ha mga panmilitar nga operasyon,” sigon ha NDF-EV. ■

“Waray na iba...,” tikang ha paypay 1

pangatake han kaaway pagpamatuod diri han kusog kundi han unob nga kaluyahan ngan desperasyon hini. Anuman nga hukbo nga naglalansar han gerra ha ngaran han mga tirano, pasista, utok-pulbura, korap, ngan traydor, ngan nagtutumuyo nga pamingawon an masa ngan igpadayon an pagpapakuri ngan pandarahug ha ira, sigurado nga kaperdihan an hingaradtuan. Ha kahadlok nira nga bumuto an grabe nga kangalas han masa ha ira, baton nira an waray pili nga pandarahug ngan panmuypoy.

Ha atubangan han ginpagrabe nga todo-gerra han pasista nga rehimen, ano pa ba nga dalan an angay hasugon han katawhan? Naaningal an ira gu-liat: Ungbawan na an kahadlok, buun- ngon na an kamingaw! Panahon na nga bumuhay ngan umato! Gumios, makigbisog, ipasulong an gerra han katawhan ngan tapuson na an terorista nga rehimen US-Duterte! ■

An pasista ngan kriminal nga 52nd IB

Sugad han iba nga mga yunit han Philippine Army ha Eastern Visayas, mahugot nga kabakyang han pasista nga estado an 52nd “Catch ‘Em” Infantry Battalion ha pagbuhat han terorista nga panmuypoy ha katawhan.

Hadto anay *cadre battalion* an 52nd IB, o yunit nga nagseserbe komo rekruter, *handler* ngan kontroler han mga pormasyon nga Citizen Armed Forces Geographical Unit (CAFGU). Hadton 2020, ginhimo ini nga *maneuver battalion*, subay ha kamanduan han hedkwarters han Philippine Army nga ikumbert an mga *cadre battalion* ha bug-os nga nasud ngan magpadamo han mga pwersa nga regular agud kab-uton an ded-layn nga perdidhon an rebolusyunaryo nga kagiusan ha 2022.

Nakabase yana an 52nd IB ha Brgy. Dao, Oras, Eastern Samar. Ini nga mga tropa an naghihimo han operasyon nga Retooled Community Support Program o RCSP ha diri mamenos ha 18 nga sityo ngan barangay ha norte-este han prubinsya tikang pa hadton Mayo hini nga tuig. Dirudiretso an ira panarhug ngan panharas han mga parag-uma ha Arteche, Jipapad, Maslog, Oras, ngan Dolores agud pasurenderon hira.

An 52nd IB kaupod an 78th IB an responsable ha panmomba ha usa nga yunit han Bagong Hukbong Bayan ha Dolores hadin naglabay nga Agosto 16. An 52nd IB liwat an responsable ha panmomba han mag-test fire ha umhanan ha parehas nga lugar hadton Abril 24 yana nga tuig.

Duguan ngan kriminal nga rekord

Komo kontroler, an 52nd IB an utok han pangabuso nga ginhihimo han mga elemento han CAFGU nga katin hini. Nagkakampo ini ha mga baryo ngan naghihimo hin magkalain-lain nga panalapas ha tawhanon nga katungod, sugad hadton nagkampo ini ha Paranas ngan Motiong ha Western Samar hadton 2017. Ha Brgy. San Jose, Gandara, gin-gamit nira an mga

sibilyan komo taming. Hadton 2007, ginsikmit nira hi Juliet Fernandez, organisador han lokal nga organisasyon han mga parupangisda, ha Calbiga.

Ha Northern Samar, damo liwat nga panalapas ha tawhanon nga katungod an ginhimo han mga elemento han 52nd IB hadton nagkampo ini ha nasering nga prubinsya. Hadton 2007, damo an gin-gipit ngan ginpatay hini nga mga kaapi han mga ligal nga organisasyon ngan ordinaryo nga molupyo ha Pambujan, Catubig ngan Las Navas. Hadton 2015, nakaistasyon ha ira detatsment ha bungto an radyo han militar nga gin-gagamit para ha saywar. Nagkampo liwat hira ha Gamay hadton 2013 kun diin ginharas ngan ginhadlok nira an mga parag-uma.

Makapira kabeses na naghuramentado ha kabaryuhan an 52nd IB. Hadton Enero 2019, nangistraping ini ha kabablasyon han mga sibilyan nga nakapalibot ha Brgy. Concepcion, Paranas. Hadton Hulyo 2014, gin-istraping hini an tulo nga parag-uma nga naghahawan han kalubian giutan han mga baryo han Aguinaldo ngan San Isidro, Las Navas. Labot pa ini ha mga ginhimo nira nga panmomba ngan panganyon ha Dolores.

Dabi liwat an 52nd IB ha mga kriminal nga aktibidad. Nagin responsable ini ha pan-ngawat ngan pagpasamwak hin iligal nga druga ha Las Navas. Ha Gamay, nagin utok ini han mga kontra-sosyal nga aktibidad sugad han iligal nga huygo. An mga kampo naman han 52nd IB ha Paranas an naserbe nga taraguan han magraut nga elemento nga nan-ngangawat ha mga bungto ha Western Samar. Nagtitikang pa mismo ha ira an mga armas han mga kriminal. ■

Mga biktima han kalamidad, ginpagawas komo 'surenderi'

MGA BIKTIMA HAN kalamidad ngan diri mga kaapi han Bagong Hukbong Bayan an mga membro han People Surge nga ginpasurender han 802nd Infantry Brigade ngan Philippine National Police (PNP) ha Biliran hadton naglabay nga semana.

Gin-anunsyo hadto han 802nd IBde, PNP ngan Provincial Task Force to End Local Communist Armed Conflict (PTF-ELCAC) nga naglalansar ini han kampanya nga pagpasurender kontra ha tsapter han People Surge ha Biliran. Antes hini, iligal nga gin-aresto ngan gindetiner han AFP-PNP an tagapagayakan han People Surge hadton Pebrero 2020.

Sigon ha National Democratic Front-Eastern Visayas (NDF-EV), ginpapadayon han rehimen Duterte an pan-gigipit ngan pangaresto ha mga panmasa nga organisasyon. Dugang liwat ini nga pagpapakuri ha mga biktima han kalamidad nga biktima liwat han kawaray pulos ngan kapasibayan han gubyerno.

“Ha ilarum han rehimen Duterte, waray katapusan an paghimakuri han mga biktima han kalamidad,” sering han NDF-EV. Ha Leyte, ginpaiwas an mga parupangisda ha ira komunidad agud tagan-dalan an Tide Embankment Project ngan San Jose Airport *extension project*. Ha Samar, gin-uuwat an mga biktima han bagyo nga kumarawat hin *relief* kabalyo han pagpagawas ha ira komo mga “surenderi”.

Panawagan han NDF-EV, “Kinahanglan atuhan han mga biktima han kalamidad an terorismo han estado ni Duterte ngan padayon nira nga ipakigbisog an ira mga katungod. Kinahanglan nira magkaurusa ngan ungbawan an pan-gigipit han estado, ngan maningkamot nga ibuksas an kapasibayan, korapsyon, ngan pasismo ni Duterte.” ■

Hiluagan nga korapsyon ha DOH, pungkay han kawaray pulos han rehimen Duterte

Diri na harumamay an kangalas han katawhan ha wala-tuo nga korapsyon han rehimen Duterte kahuman ibuksas han Commission on Audit (COA) nga maabot ha ₱101.34 kabilyon an waray gamita ngan diri tukma nga ginastos nga pondo han Department of Health (DOH) han naglabay nga tuig.

Umabot na ha pungkay an kriminal nga kapasibay-an han ahensya ha pamumuno ni Francisco Duque III. Maabot ha ₱67.3 kabilyon an waray gamita nga pondo nga para unta ha pag-atubang han Covid-19 samtang yukut-yukot na an nagkamatay ngan padayon an paghitaas han ihap han kaso han Covid ha bug-os nga nasud.

Waray baton an rehimen ha panawagan para ha *mass testing* kundi korapsyon. Ginbuksas han COA nga waray gamita an bilyon kapisos nga nakaalutaga ha pankalibsugan nga imprastraktura ngan pagpalit hin mga higamit para ha pankalibsugan nga serbisyo. Nagamit unta an ₱24.6 kabilyon agud pumalit hin 6.5 kamilyon

nga Covid-19 *test kit*, para ha upat kabulan nga *pag-testing*.

Butaray nga ginpapakita han rehimen an kawaray pulos hini ha pagtagad han pankadagmitan nga panginahanglan han sektor pankalibsugan. Dagmit an tarapunay han bag-o nga baryant han bayrus ngan paghitaas han kaso han Covid kundi waray desisibo nga pitad an reaksyunaryo nga gubyrno. Dinhi pala ha Eastern Visayas, nahireport an 348 nga bag-o nga kaso han Covid hadin Agosto 19.

Waray gihap pagpaid ini nga rehimen ha grabe nga kapagalan han mga trabahador pankalibsugan nga naduduso yana nga hiluagan nga magresayn tungod ha guti kaupay nga

sweldo. Maabot ha ₱11.9 kabilyon an waray magamit nga pondo para ha *risk allowance* ngan *hazard pay* han mga trabahador pankalibsugan.

Maiha na hira nga aringit ha kapasibay-an han rehimen. Hadin naglabay nga Hunyo, 16 nga trabahador pankalibsugan ha Motiong, Western Samar an dudrungan nga nagpositibo ha Covid ngan nagreklamo nga waray nira makarawat ini nga mga benepisyo tikang ha ahensya han reaksyunaryo nga gubyrno.

“Samtang nagsasakripisyo an katawhan ha panahon han *lockdown*, an DOH komo prinsipal nga ahensya han rehimen Duterte hini nga pandemya, waray awod nga ginpapakita an kawaray pulos ngan kawaray pagtagad ha kalibsugan ngan kaupayan han katawhan,” pahayag ni Marco Valbuena, Chief Information Officer han Partido Komunista ng Pilipinas (PKP). ■

Kay ano nga diri akos bul-iwan ni Duterte hi Duque?

SUOK NGA MAGKABAKYANG ha pagsingabot han pankalibsugan nga krisis hira Rodrigo Duterte ngan hi Francisco Duque III, sekretaryo han Department of Health, tagapangulo han Philippine Health Insurance Corp. (PhilHealth) ngan namumuno ha Inter-Agency Task Force (IATF) ha pag-atubang han Covid-19 nga pandemya.

Tikang ha bilyones nira nga raket ha PhilHealth tubtub ha bilyones nga pondo han DOH nga ginbuksas han COA, tinapuran ni Duterte hi Duque komo iya alipures para ha pangurakot han pondo han katawhan. Sanglit ha luyo han wala-tuo nga anomaliya, waray katapusan nga kapalpakan ngan hiluagan nga panawagan nga patalsikon hi Duque, naniniguro permi an iya agaron nga hi Duterte nga depensahan hiya. Tuyo liwat ni Duterte nga makaghakin hin kapital pinaagi kan Duque komo pangandam niya ha tidaraon nga eleksyon.

Maiha na an konsabuhay ni Duterte ngan Duque. Bumulig an pamilya Duque ha kampanya ni Duterte hadton 2016 nga eleksyon. Gin-asayn naman ni Duterte an iya sangkay nga hi Atty. Gonzalo Duque, magurang ni Francisco Duque, komo administrador han Philippine Coconut Authority hadton 2019 samtang hi Francisco naman an aada ha DOH. Syahan na nga nagserbe komo sekretaryo han DOH hi Duque ilarum han rehimen ni Gloria Macapagal-Arroyo, usa nga butad nga kaalyado ni Duterte.

Sigurado nga diri tutugutan ni Duterte nga mawara ha pwesto hi Duque agud mapanalipdan an ira konsabuhay ha paghimo ha kalibsugan han katawhan komo negosyo. ■

